SPIS TREŚCI

Wstęp (*Bohdan Gruchman, Jerzy J. Parysek, Franz Walk*) 7

BOHDAN GRUCHMAN, FRANZ WALK
Województwo gorzowskie i jego miejsce w przestrzeni gospodarczej kraju (tłum. *Luiza Śmidowicz*) 9

JERZY J. PARYSEK
Województwo gorzowskie w układzie społeczno-gospodarczym Polski i pogranicza polsko-niemieckiego 17

EWA NOWIŃSKA
Miejsce i funkcje obszaru województwa gorzowskiego w regionalnych koncepcjach rozwoju 70

SVEN MATZKE
Polska administracja na drodze ku Unii. Stan zintegrowania i zdolność integracyjna polskiej administracji rządowej (tłum. *Katarzyna Kubiak*) 92

TADEUSZ STRYJAKIEWICZ
Badania społeczno-gospodarcze obszarów pogranicza Polski i Niemiec w perspektywie ich rozwoju i integracji europejskiej 110

HENRIK FLOR
Komitet Regionów po traktacie z Amsterdamu – zmieniona rola regionów w europejskim procesie decyzyjnym (tłum. *Katarzyna Kubiak*) 144

TOMASZ KACZMAREK
Problemy rozwoju miejskiej sieci osadniczej w polsko-niemieckim obszarze przygranicznym 163

LIDIA MIERZEJEWSKA
Potencjał demograficzny województwa gorzowskiego jako wyznacznik przestrzennej koncentracji popytu konsumpcyjnego 181

EWA KLEBBA
Poziom życia ludności w województwie gorzowskim jako wyznacznik kierunków rozwoju społeczno-gospodarczego 207

TOMASZ KACZMAREK
Uwarunkowania rozwoju miast województwa gorzowskiego 247

JACEK KOTUS
Czynniki i ograniczenia rozwoju lokalnego gmin województwa gorzowskiego 272

CHRISTINE MOHNS
Dyskusja wokół struktury gmin w Brandenburgii (tłum. *Katarzyna Kubiak*) 298

EWA NOWIŃSKA
Wpływ przejść granicznych na rozwój społeczno-gospodarczy województwa gorzowskiego (stan i perspektywy) 308

THOMAS LEPPERT
Rozwój turystyki na przykładzie doświadczeń ze środkowej Frankonii (tłum. *Katarzyna Kubiak*) 336

INA WERNER
Uczestnictwo dzieci i młodzieży w polityce komunalnej (tłum. *Katarzyna Kubiak*) 348

Sylwetki autorów 359

WSTĘP

Niniejsza publikacja stanowi pierwszy tom serii studiów zawierających rezultaty badań nad rozwojem społeczno-gospodarczym województwa gorzowskiego na tle przemian na całym pograniczu polsko-niemieckim. W prezentowanych w tej publikacji pracach ujmujemy Gorzowskie jako obszar stanowiący integralną część przestrzeni społeczno-ekonomicznej Polski, przechodzącą wraz z sąsiednimi województwami i całym krajem procesy transformacji i rozwoju.

Województwo gorzowskie jest równocześnie częścią pogranicza polsko-niemieckiego na jego środkowym odcinku. Z tego tytułu dzieli z całym pograniczem właściwe mu zjawiska i problemy rozwojowe. Dlatego w badaniach zwrócono dużą uwagę na problematykę wspólną dla województwa gorzowskiego i pozostałych terenów pogranicza. W niniejszym tomie są to przede wszystkim prace poświęcone rozwojowi miejskiej sieci osadniczej w polsko-niemieckim obszarze przygranicznym oraz rozwojowi społeczno-gospodarczemu tego obszaru w perspektywie integracji europejskiej.

Przygraniczne położenie województwa gorzowskiego każe także spojrzeć na pewne procesy i zjawiska po niemieckiej stronie granicy. To spojrzenie zawarte jest w kilku publikowanych w tym tomie pracach autorów niemieckich. Tematyka tych prac poświęcona jest różnym aspektom rozwoju lokalnego i regionalnego z punktu widzenia Unii Europejskiej oraz doświadczeń niemieckich, głównie sąsiadującej z województwem gorzowskim Brandenburgii oraz środkowej Frankonii. Porównanie podobnych zjawisk i procesów po obu stronach granicy wzbogaca warstwę analityczną badań.

Na tle całego pogranicza (z uwzględnieniem również części niemieckiej) samemu województwu gorzowskiemu poświęcone są w niniejszym tomie prace dotyczące dziedzin wyznaczających główne cechy tego obszaru: jego ogólną strukturę przestrzenną, potencjał demograficzny, uwarunkowania rozwoju miast i gmin oraz poziom życia mieszkańców. Do tych fundamentalnych elementów każdego regionu dochodzi specyficzny dla województwa gorzowskiego i niezmiernie dla niego istotny czynnik rozwojowy wiążący się

z przejściami granicznymi. Bardziej szczegółowe dziedziny gospodarki województwa gorzowskiego są przedmiotem prac publikowanych w tomie drugim. Wnioski dla przyszłego rozwoju województwa gorzowskiego zawarte zostaną w trzecim tomie publikacji, a synteza badań w tomie czwartym.

Wyrażamy nadzieję, że całość badań, zrealizowana w ramach Projektu Badawczego Zamawianego nr 4807, finansowanego przez Komitet Badań Naukowych, pogłębi naszą wiedzę o badanym obszarze i przyczyni się do racjonalnego ukształtowania jego rozwoju w przyszłości.

Bohdan Gruchman, Jerzy J. Parysek, Franz Walk